

STATSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 2/2000 rd

Statsrådets EU-redogörelse med anledning av årsrapporten från Europeiska gemenskapernas revisionsrätt för budgetåret 1998 samt de särskilda rapporterna nr 1—4/1999

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Stora utskottet sände den 26 november 1999 statsrådets EU-redogörelse med anledning av årsrapporten från Europeiska gemenskapernas revisionsrätt för budgetåret 1998 samt de särskilda rapporterna nr 1—4/1999 (E 61/1999 rd) till statsutskottet för kännedom och eventuella åtgärder.

Beredning i delegation

Ärendet har behandlats av statsutskottets förvaltnings- och granskningsdelegation.

Sakkunniga

Förvaltnings- och granskningsdelegationen har hört

- äldre regeringssekreterare Seija Kivinen och konsultative tjänstemannen Tuomas Pöysti, finansministeriet
- inspektionsrådet Mauri Lehmusto, Statsrevisörernas kansli
- överinspektör Armi Jämsä och specialforskare Matti Mattila, Statens revisionsverk.

STATSRÅDETS REDOGÖRELSE

Strukturen i revisionsrättens årsrapport motsvarar årsrapporten för budgetåret 1997, dvs. i kapitlet behandlas inkomsterna samt utgiftsområdet för rubrikerna i varje budgetplan. Rapporten för 1998 betonar starkare än tidigare kontrollen av de åtgärder som har vidtagits på basis av revisionsrättens tidigare rapporter. Enligt statsrådets EU-redogörelse avvek felen inte nämnvärt från de fel som konstaterats under tidigare år.

Revisionsrätten har konstaterat att många av de granskningsiakttagelser som presenteras i rapporten visar att kommissionen, trots reformerna, alltjämt alltför ofta använder kapacitets-

utnyttjandet i fråga om de anslag som anvisats i budgeten som den primära indikatorn för prestationsnivån på den finansiella förvaltningen.

I revisionsförklaringen om kontona för budgetåret 1998 fäster revisionsrätten åter avseende vid de problem som hänför sig till gemenskapens bokslut. Även bokföringssystemen uppvisar brister, på grund av vilka delvis felaktiga eller bristfälliga uppgifter har presenterats. På varje förvaltningsnivå, allt från kommissionen, förekommer det å andra sidan alltjämt problem inom förvaltnings- och de interna övervakningssystemen. Problem har konstaterats förekomma

även inom myndigheternas verksamhet i medlemsstaterna, t.o.m. hos de slutliga förmånstägarna. Revisionsrätten har således inte heller denna gång kunnat avge en positiv förklaring om att de transaktioner som ligger bakom kommissionens betalningar är lagliga och korrekta.

Revisionsrätten kräver att medlemsstaterna förbättrar sin finansiella förvaltning. Förekomsten av fel är dock betydande även i fråga om de utgifter som står under kommissionens direkta förvaltning. Även om många av iakttagelserna gäller medlemsstaterna, innehåller rapporten inte några iakttagelser om Finland.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Motivering

Allmänna iakttagelser. Finland har i sina tidigare ställningstaganden betonat att EU:s finansiella förvaltning bör utvecklas och i mån av möjlighet även minskas. Finland har särskilt betonat vikten av SEM 2000-projektet (Sound and Efficient Management) för att utveckla den finansiella förvaltningen samt behovet av att hitta praktiska lösningar på de problem som revisionsrätten pekat på.

Statsutskottet fäste i sitt utlåtande StaUU 64/1998 rd om rapporten för 1997 avseende vid att EU:s förvaltnings- och revisionskultur väsentligt avviker från den nordiska kulturen som man är van vid i Finland. De centrala målen för EU:s revisionsverksamhet är kvantitativa – inte de kvalitativa synpunkterna. Utskottet anser att Finland helt riktigt har ansett det viktigt att det systematiska arbetet för att utveckla kvaliteten på och resultatet för EU:s finansiella förvaltning i medlemsstaterna fortgår. Det bästa sättet är å ena sidan att överlag utveckla unionens finansiella förvaltning och budgetförvaltning i en riktning som betonar effektivitet och resultat och å andra sidan att snabbt rikta korrigerande åtgärder till de största enskilda problempunkterna. Statsutskottet upprepar också den åsikt det framförde i nämnda utlåtande om att revisionsverksamheten bör inriktas framför allt på granskning av vad man har åstadkommit med EU-medel och om slutanvändaren har använt medlen i enlighet med målen för projektet.

Finska staten betalar sin andel av EU-budgeten i form av en medlemsavgift. Denna andel, som uppgick till 6 896 milj. Fmk år 1998, har

dock inte reserverats utan används övergripande för att täcka EU:s utgifter. Det är således inte egalt för Finland hur EU-medlen används i medlemsländerna. När revisionsorganisationen ändras och utvecklas är det inte tillräckligt att antalet inspektörer och inspektioner utökas vid kommissionen, anser statsutskottet. Det gäller att se till att behövliga förändringar genomförs även i medlemsländerna. Det är motiverat att kräva att kommissionens och de enskilda medlemsstaternas myndigheter reagerar på revisionsrättens anmärkningar genom att ändra sina förfaranden. Finland bör allt kraftigare betona att kommissionen är skyldig att mera målmedvetet än för närvarande se till att konstaterade missförhållanden inom en rimlig tid rättas till på olika förvaltningsnivåer.

Strukturella stöd. Det viktigaste i samband med de korrigerande åtgärder som skall vidtas med anledning av revisionsrättens allmänna anmärkningar om medlemsstaterna är enligt utredning till statsutskottet att skapa fungerande förfaranden kan säkerställa som att nya rättsakter om strukturpolitiken genomförs på ett tillbörligt sätt, enhetligt och effektivt i alla medlemsstater i unionen. Genom att stifta lagen om den nationella förvaltningen av programmen för strukturfonderna (1353/1999) har man i Finland strävat efter att systematiskt utveckla förvaltningen av de strukturella stöden inför den nya programperioden. Statsutskottet omfattar revisionsrättens ståndpunkt om att betydelsen av strukturella åtgärder redan i bevilningsskedet bör utredas bättre i syfte att förbättra sysselsättningen. Utskottet anser att Finland bör betona vikten av att

de totala verkningarna av de olika politikblocken inom EU bedöms i första hand med tanke på sysselsättningen. Kommissionens åtgärder har i någon mån splittrats på olika sektorer, och därför behövs det en gemensam politisk åsikt om viktiga mål och en effektivare och ändamålsenligare samordning av åtgärderna.

Reform av den gemensamma jordbrukspolitiken.

Den särskilda rapporten 2/98 behandlar den jordbrukspolitiska reformens verkningar på spannmålssektorn. I rapporten bedöms resultaten av 1992 års reform i förhållande till målen, utreds bristerna i anslutning till reformen och framförs ståndpunkter om hur pass sannolikt det är att bristerna kan avhjälpas med hjälp av Agenda 2000.

Utskottet har till denna del fäst avseende vid enbart en detalj i den särskilda rapporten, det arealstöd som infördes vid reformen. I den särskilda rapporten har det ansetts, i likhet med vad som föreslås i Agenda 2000, att det bör fastställas en övre gräns för stöd som betalas till enskilda lägenheter, om avsikten är att målet gällande en bättre ställning för småbrukare skall uppnås. Revisionsrätten anser att den övre gränsen bör uppställas t.o.m. lägre än förslaget.

Miljöstöd. Statsutskottet har också fäst avseende vid att även om EU:s revisionsrätt och Sta-

tens revisionsverk i Finland självständigt gör uppgagna revisionsplaner, kan det hända att objektet och intressen sammanfaller kronologiskt och i fråga om ämnet för granskningen. Så förhöll det sig 1998 när både EU:s revisionsrätt och revisionsverket granskade jordbrukets miljöstöd, som EU delfinansierar. Enligt utredning till utskottet är syftet även med denna granskning av EU:s revisionsrätt att en särskild rapport skall publiceras. Systemet för miljöstöd är en ny stödform och ett nytt styrmedel inom jordbruket, vilket har gjort det till ett viktigt revisionsobjekt. Utskottet anser att samarbetet mellan revisionsrätten och Statens revisionsverk är till nytta framför allt i fråga om dylika specialobjekt.

Rådets rekommendation. På rådets rekommendation med kvalificerad majoritet beviljar Europaparlamentet kommissionen ansvarsfrihet i fråga om budgetutfallet. Enligt utredning till statsutskottet behandlas ärendet i Ecofin-rådet den 13 mars 2000.

Utlåtande

Statsutskottet anför vördsamt som sitt utlåtande

att stora utskottet bör beakta det ovan sagda när det behandlar ärendet.

Helsingfors den 25 februari 2000

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Maria Kaisa Aula /cent
vordf. Kari Rajamäki /sd
medl. Jorma Huuhtanen /cent
Timo Ihamäki /saml
Tuija Nurmi /saml
Virpa Puisto /sd (delvis)
Ola Rosendahl /sv
Anni Sinnemäki /gröna
Sakari Smeds /fkf
Irja Tulonen /saml

Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
Kari Uotila /vänst (delvis)
Jorma Vokkolainen /vänst
suppl. Ulla Juurola /sd
Kari Kantalainen /saml
Ossi Korteniemi /cent
Mikko Kuoppa /vänst (delvis)
Pekka Kuosmanen /saml
Markku Laukkanen /cent
Anu Vehviläinen /cent (delvis).

